

Lozt verhael vande Tri-

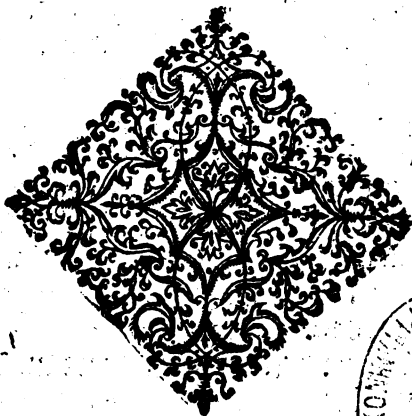
umphante incomste des Prince Cardinael In-

fant/ inde Stadt Brussel / den 4. November 1634.

Als mede van sijn gheluckighe reyse ende tref-

felijcke Victozien die hy ghehadt heeft

voor Dortlinghen.

THANTWERPEN,

By Abraham Verhoeven, op de Lombaerde veste
inde gulde Handt.

Met gracieen Privilegie.

3013

1542

21

Also die Franckosen/ Sweden ende andere by-
anden ende beuinders van de mach/ des Kyns van
Oostenryck/ hebben soeken te beletten het ober-
comen van den Prince Cardinael, Broeder van sijn Co-
ninclycke Majesteit/ in dese Nederlanden/ soo ist/ dat
hy eerst in Catalonien/ daer naer in Italien ende nament-
lijcken Lombardye eenighen tude ghegouverneert heb-
bende / met een constanten Legher van Milanen is
vertrocken naer Tirol. Van daer treckende naer Passau,
ende besocht hebbende sijn eyghen Suster Coninginne
van Hongaryen, heeft sijn Leger geboegt ontrent Nord-
lingen by de Leghers van den Coninck van Hongaryen
ende van de Catholijcke Ligue.

Aengaende den Legher van de voorszreben Catho-
lijcke Ligue (ober de welke te boezen is Generael ghe-
weest den Hertoghe van Bcyeren) is nu ghestelt in han-
den van den Hertoghe van Loreynen: wrens Lieutenant
Generael is Ian van Weert, een vrom soldaet/ den wel-
ken hier te Lande is ghewest ober eenighe jaren Ca-
piteyn van Beerden.

Dese drie Leghers gecommandeert wesende dooz die
voorszeyden drie Princen/ te weren dooz den Coninck van
Hongaryen, den Prince Cardinael, ende den Hertoghe van
Loreynen, alsoo sy waren gecampeert booz die Stadt
Nordlingen, soo is den Hertoghe van Saxen Weymaer,
met Gustavus Horns Crantzprincen ende principale
Commandanten ober Sweedische ende Protestantische
vrijen/ gheballen op onser Legher.

Ende met een groot lude italyandes op de onse bal-
lende/ so hebben sy tusschen Duytsche legimenten verjaegt
ende

ende daer van by oft vier 100 mannen doot geslagen
daer en boven soo hebben sy gen de oase af genomen een
bosken/ het welck was grootelijcs dienende tot henlie-
den avantage/ ende also den nacht was vallende/ soo
heeft een pghelijck hem geretireert in zijn quartier/ en
de Leghers van beyde parthyen hebben by nacht haer-
lieder Squadrons in ordye ghestelt om standerdachs ba-
talie te leveren.

Dus ontrent een half ure naer kriecken vanden dage
soo is de batalie seer furieuselijck aengegaen van beyde
de partpen/ ende int eerste also de Sweedsche furieuselic
speelden met het grof geschut/ soo is eenen Spaenschen
ghereformeerden Colonel oft Maistre de Campo met
ten groff gheschut doot gheschoten/ ontrent by oft vier
passen van den Prince Cardinael. Waer door den selven
Prince ende andere Commandanten ende soldaten zijn
meer ende meer gheanimeert geweest/ oock furieuselijck
antwoordende met grove stucken/ ende den vbande be-
vechtende op alle quartieren/ soo dat de fortpne stont
draepende vijf of ses uren sonder groote avantage van
deen of d'ander partpe/ tot 10. uren smozghens.

Ten lesten also den Vpant was vallende op die oude
Spaensche ende Italiaensche Regimenten (die welcke
met den Prince Cardinael waren ghecomen) soo hebben
die boozsede oude soldaten ghebroken de fortle vanden
Vpand/ staende al te samen ghelijck mueren. Soo dat
hier ynt is te bemercken die Goddelijckeyvidentie/ de
welcke heeft willen gheven an dese oude soldaten die
principale glorie/ oft immers het beginsel ende oorsae-
ke van dese groote Victorie.

Op den selven tijdt den Hertoghe van Loreynen sien-

de sijn avantajie/ heeft sijnen Lieutenant/ Generael Ian van Weert gesonden op den eenen vleuget vander vyant niet ontrent vier duysent vyfshondert peerden / ende de selve in disordye stellende / soo isser sulcken vzeese ende confusie gecomen onder den Vyant dat al het voervolck verclarende haerlieder Vendelen/zijn gaen loopen. Zoo datter over de thien of twaelf duysent mannen op die plaetse zijn doot gebleven/so van het Voervolck als van de Cavallerije des Vyants. Ian van Weert niet zijn Crabaten ende lichte peerden heeft de Vyant vervolgt over de ses of seven Duytsche mijlen/al nederhoudende wat sy onder wegghen vonden / sonder eenen Troupe van ontrent d'yn duysent mannen/ de welke de wapen nederworpende/ haerliede hebben begeben in de dienst van den Keyser. Allen de welke den voorszenden Ian de Weert wederom te rugge brengende/ heeft gepresentert aan den Coninck van Hongaryen, niet een groote menichste van Vendelen ende Cornetten.

Zoo dat over de vyfshondert soo Vendelen als Cornetten/niet twee off d'yn duysent Wagghens/ alken de bagagie/ amonitie/ gheschut/ etc. inde handen van de onse sijn ghecomen. Men hoort datter niet een Vendel van het Voervolck des Vyants is gesalveert geweest / ende dat naer de batalie qualijc acht hondert manne te Doet ende twee duysent peerden sijn by een gecomen. Allen de reste waren verclaghet of verlopen. Daer en hebben soo sijn ghevangen ghenomen Gustavus Horne ende Cratz, ende alle andere principale Hoofden oft Commandanten sijn ghevanghen of dootgheslagen geweest nuyt ghenomen Saxon Weymaer, Dett welcken twee worden

den ontfanghen hebbende is ontloopen met eenige Caval-
allerpe.

Dit verstaen hebbende Oxensterre Directeur Gene-
rael over de Sweedsche ende Protestantse Ligue / heeft
eenen corzoisen brief gheschreven aen den Coninck van
Hongaryen, biddende dat hy soude wel willen tracteren
sijnen ghevanghen schoon Zoon Gustavus Horne. Het
welck hy oock heeft ghedaen / ende hy is ghevoert naer
Ingolstadt in Beyeré / alwaer hy seer wel wort getrac-
teert. Mengaende Kratz, men houdt dat hy is ghevoert
naer Weenen.

Oxensterre dooz vreesse verlaerende Franckfozt is met
zijn restante troupen ghetrocken naer Ments ende van
daer in Polte naer Pärns / culperende Saxen Weymaer,
dat hy dooz zijn temeriteyt is oorsaecke van dese verlo-
ren batalie / ja van de universele ende totale ruine der
Sweedsche in Duytslandt.

Om nu te comen tot den Prince Kardinael naer dese
groote Victorie / ende na het overgaen van Nordlingen
soo heeft hy zijn affcheyt genomen van den Coninc van
Hongaryen, ende is Victorieus ghetrocken naer het
Lanc van Wittembergh / ende heeft aldaer / ende inde
omligghende Landen zijn Troupen wat laten refre-
scheren. Ende al waer dat hy heeft ghepasseert / soo
heeft men aen hem allen de poorten van de Steden open
gheset. Ten lesten oncrent Andernach doende maechen
den brugge / is over den Rhijn gepasseert met oncrent
achtien duysent mannen / ende alsoo ghecomen tot Keu-
len. Alwaer hy is seer heereelick ontfanghen gheweest
van die Conenborsten Ments, ende Keulen, van den Her-
togh

logh van Nieuwenborg met zynen Sone / van de Bis-
choppen ende Princen van Wirtzburg, Worms, Pader-
borne, ende andere Potentaten.

Treckende van Ceulen naer Gulick, soo hebben hem
gheaccompagneert in de selve Carotte twee mylen verre
die boozsepde twee Ceurborsten ende den Hertoghe van
Nieuwenborg; van achter volchde te peerde den Sone
van den boozsepden Nieuwenborg, ende in Carotten
volchden die boozghenoemde Bischoppen ende andere
Princen.

Toc Gulick zijn hem comen binden den Prince Tho-
mal van Savoyen, den Marquis de Aytona ende meer an-
dere Principale Heeren. Ende naer dat sy ald aer samen
hadden raet ghesloten/soo is den Grabe van Hanfvelt
wederom te rugge ghesonden over den Rhijn/ met ette-
lijke Duptsche Regimenten. Maer den Prince Cardi-
nael heeft by sich ggehouden die Spaensche ende Itali-
aensche troupen ende in met de selve ghemarcheert naer
S. Stevens-Weert, ende van daer op Scherpenheuvel. Al-
waer hy den eersten November op Alderhepligen dach
zijn devotie ggehouden heeft. Aldaer oock hebben hem
ghelafueert die Ghedeputeerde van de Heeren Staeten
van Zabant.

Van Scherpenheuvel naer Loven op den eersten No-
vember comende / is aldaer ghelogeert ghemeect in het
Collegie van Dacle, ende den tweeden November me-
kende Alderzieren dach / heeft hy ghevistitert de Kercke
van de Augustijnen aldaer van de welcke ordje hy eenen
Wichtvader is hebbende.

Van Loven is hy gherepft naer ter Vuuren, ende al-
daer

daer wat gheue hebbe die heeft zined Intre ghedaen
binnen Brussel op Saterdagh lesleden den 4. Novem-
ber.

Hu is inghecomen te Peerde gekleer in t root. Front
weel rickelyck ghehoort/ ende wat vooz hem / was ru-
dende den Prince Thomas. Item wat voordere den Mar-
quis de Aytona, den Hertogh van Leima Graef Iaa van Nas-
sau, mer allen de andere Heeren ende Dingen ende drie
Compagnie peerden. Item / recht vooz hem waren
negen Trompetten / seer lustich speelende / comende aen
de Lovensche poozt / so hebben de Heeren van de Magi-
straet aldaer hem ghesalueert / ende den Sleutel ghepre-
senteert. Van de voorszede poozte comende nae S. Goele
kercke / is aldaer in het Doxtael ontfanghen gheweest /
van mijn Heer den Aertbisschop van Mechelen, gheac-
compagneert wesende van den Heer Deken ende ande-
re Heeren van t Capittel aldarr / van de Patres van de
Oratorie ende andere van de Clergie. Den Aertbisschop
heeft hem aldaer gesalueert met een korte vermaninge /
dat hy soude willen trachten / om ons al te mael te bes-
schermen ende te verlossen van onse banden / etc. Ende
van daer van het Doxtael hem lydende naer den Chooz
van het Heylich Sacrament van Mirakelen, soo heeftmen
aldaer in Musick gesongen eenen lofsanck. Den wel-
ken volepnt wesende / so is den Prince Kardinael int lanck
dooz de kercke ghegaen naer de langhe trappen / ende te
peerde wederom sittende is met alle suite ghetrocken
naer de Stozm-strate / en van daer voozby het Clooster
van de Predick-heeren ende Minderbroeders naer de
Bert. Den welken was verciert laux henen met Gal-
derien

derijen ende met Schildrijen / Arcken ende Poortten
Triumphalen. Van de Wert is lanck den Steenwech
ghetrocken naer het Hof: alwaet wat gherust hebben
de / is hy gaen besoecken die Coninginne Moeder van
Franckrijck.

Men heeft dyp daghen lanck tot Brussel gebiert een
peghelijcken omprys / als oock ghedaen hebben alle die
Gulden ende Ambachten. Op de Mart principalick
heeftmen veel wonderlicke Vierwercken doen springe /
ende op alle canten alle soorten van blyschappen bedre-
ven.

[Imp. V. H.]

